

1. Please translate into English.

Верховна Рада у першому читанні прийняла проект Виборчого Кодексу №3112-1

7 листопада 2017 року Верховна Рада України у першому читанні прийняла проект Виборчого кодексу № 3112-1, ініціаторами якого є народні депутати Андрій Парубій, Леонід Ємець («Народний Фронт») та Олександр Черненко («Блок Петра Порошенка»). Водночас, народні депутати України відхилили проект Виборчого кодексу № 3112, внесений Валерієм Писаренком («Відродження»). Останнім пропонувалося запровадити на парламентських виборах в Україні пропорційну виборчу систему, яка має ряд рис виборчої системи, що застосовувались під час проведення місцевих виборів 2015 року (т.зв. «Санкт-Петербурзької системи», яка стала об'єктом серйозних критичних зауважень з боку міжнародних спостерігачів та представників українських організацій громадянського суспільства).

У першому читанні проект Виборчого кодексу № 3112-1 підтримали 226 народних депутатів. Згідно з інформацією, опублікованою у статті інтернет-видання «Українська правда», підсумки голосування стали результатом збігу обставин, враховуючи, що жодна з політичних сил не мала серйозних намірів щодо підтримки проекту Кодексу.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, прийняття Проекту Виборчого кодексу у першому читанні, означає, що у 14-денний строк народні депутати України матимуть можливість внести свої пропозиції та поправки до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя. Кожна поправка буде розглянута (підтримана або відхилена) Комітетом, який, у свою чергу і підготує фінальний текст проекту Виборчого кодексу до другого читання.

Проектом Виборчого кодексу № 3112-1 пропонується гармонізувати виборчі процедури на парламентських, президентських та місцевих виборах, а також запровадити пропорційну систему з відкритими списками на парламентських та окремих місцевих виборах (зокрема, виборах до обласних рад та місцевих рад міст, у яких кількість виборців перевищує 90 000 осіб). Цей проект багато в чому базується на проекті Виборчого кодексу, зареєстрованому у Верховній Раді України у 2010-му році народним депутатом України Юрієм Ключковським. Пропорційна система з відкритими списками, яка передбачається у проекті Виборчого кодексу №3112-1 для парламентських виборів, схожа на ту, яка була запропонована авторами проекту Закону України «Про вибори народних депутатів України» № 1068-2, який був відхилений парламентом 19 жовтня 2017 року.

Окрім пропорційної системи з відкритими списками, проектом Виборчого кодексу також передбачається:

- Створення регіональних представництв Центральної виборчої комісії (ЦВК), що може сприяти кращому адмініструванню виборів;
- Зниження виборчого бар'єру з 5 до 4 відсотків, що посилюватиме шанси на проходження до складу парламенту нових партій;
- Проведення обов'язкового навчання членів виборчих комісій перед їх призначенням до окружних виборчих комісій, дільничних виборчих комісій та територіальних виборчих комісій (на місцевих виборах);
- Більш деталізовані виборчі процедури, зокрема, в частині реєстрації виборців, висування кандидатів політичними партіями, регулювання роботи виборчих комісій, підрахунку голосів виборців та встановлення підсумків голосування й результатів виборів;

- Можливість самовисування кандидатів на всіх видах місцевих виборів, включно з тими, що проводяться за пропорційною системою з відкритими списками;
- 40-відсоткова гендерна квота у партійних списках на парламентських та місцевих виборах з включенням до кожної п'ятірки кандидатів у кожному зі списків в обов'язковому порядку не менше двох кандидатів кожної статі (недотримання цієї вимоги призведе до відмови у реєстрації списку); та
- Додаткові вимоги до політичної реклами на телебаченні та радіо: кожен рекламний ролик на телебаченні чи радіо має тривати не менше 3 хвилин, що має на меті забезпечення змістовності передвиборної агітації.

IFES наголошує на тому, що український народ, через своїх представників у Верховній Раді України, має визначитися з оптимальною виборчою системою не пізніше, аніж за рік до чергових парламентських виборів 2019 року. Відтак, IFES позитивно оцінює той факт, що проекти Виборчого кодексу були нарешті розглянуті Верховною Радою України.

IFES підтримує заклики представників українського громадянського суспільства щодо переходу до пропорційної виборчої системи з відкритими списками в Україні. Разом з тим, вищезгаданий проект Виборчого кодексу № 3112-1, який передбачає запровадження саме цієї системи, у разі його прийняття у першому читанні має бути ретельно проаналізований усіма зацікавленими сторонами, з тим, аби остаточний текст прийнятого закону відповідав європейським стандартам, кращим практикам та враховував позиції представників українського громадянського суспільства.

Зокрема, до розгляду проекту Кодексу у другому читанні необхідно розглянути можливість внесення змін до його найбільш проблемних положень, зокрема, тих, які ставлять представництво того чи іншого регіону у парламенті в залежність від явки виборців у день голосування. Окрім того, проектом Кодексу має бути гармонізовано положення про фінансування передвиборчої агітації на парламентських та місцевих виборах з законодавством у сфері регулювання політичних фінансів; обмежено (або повністю заборонено) політичну рекламу на телебаченні та радіо; забезпечено доступність інформації на сайті ЦВК; передбачені механізми забезпечення виборчих прав людей з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб, а також пропорційні, ефективні та дієві санкції за виборчі правопорушення.

2. Please translate into Ukrainian.

Executive Summary

In recent years, political advertising during elections has constituted the lion's share of overall political parties' and candidates' spending on their campaigns. The cost of political campaigning has increased from election to election. This results in stronger dependence of parties and candidates on wealthy donors, poses high risks of political corruption and does not establish a level playing field for electoral contestants. A number of international documents, such as Council of Europe's Recommendation 2003 (4) on Common Rules Against Corruption in the Funding of Political Parties and Electoral Campaigns and General Comment Number 25 of the United Nations Human Rights Committee, highlight the need to address and regulate excessive campaign spending.

The current Ukrainian legal framework governing election campaigning and party finance fails to effectively regulate the role of money in campaigns and does not prevent election contestants from increasing campaign-related expenses. Key flaws in current law include lack of spending limit harmonization, lack of quantitative restrictions on political advertising and lax campaign finance oversight stemming from insufficient capacity and lack of independence and resources necessary for

regulatory agencies such as the National Broadcasting Council, the Central Election Commission and lower-level electoral commissions to supervise enforcement of existing rules and regulations. A weak system of sanctions is also an obstacle to campaign and party finance violations because they are not effective, proportionate or dissuasive.

There are different approaches toward preventing excessive funding of election campaigns. These include imposing restrictions on political advertising and setting campaign spending limits.

However, there is no consensus among Ukrainian election experts about current law enforcing spending limits. The law should allow political parties and candidates to effectively campaign, while state agencies tasked to supervise campaign spending must be independent, well-resourced and operate with a mandate to effectively oversee campaign spending. The current system of campaign finance oversight fails to adhere to these three requirements and it is unclear whether the existing regulatory agencies – the election commissions, the National Broadcasting Council and the National Agency for Prevention of Corruption – have the capacity to comply with them.

Many domestic experts believe the better way to curb the role of money in election campaigning is to apply and enforce quantitative restrictions on political advertising in the media such as bans on outdoor, radio and television advertising. While such an approach can be a good alternative to establishing campaign spending limits and can significantly restrict election campaign expenses, it should be adopted only if preconditions are in place. They include a clear definition of “political advertising”, the possibility of providing a limited amount of free airtime to parties and candidates, establishing independent media oversight and proportionate and dissuasive sanctions for violations. If the Verkhovna Rada decides to ban political advertising in certain media without changing the whole system of media oversight and enforcement, such an approach can be compromised and abused and would not contribute to creating a level playing field for competing political parties and candidates.